

Ja, jeg skal ikke dømme, men enhver, der har set lidt til Fabriksvirksomheden i denne vor kære, men i Forhold til andre Hovedstæder meget lidt propre By, ved, at denne Mangel paa Properhed er især fremtrædende i Fabrikkerne. Jeg ved Steder, hvor Arbejderne har maattet tigge og true for at faa Gulvene vadske et Par Gange om Aaret. Jeg ved Steder, hvor Kvinder er beskæftigede, hvor Gulvene sommetider ikke bliver fejede i fjorten Dage. For at faa en Forestilling om industriel Renlighed behøver man blot at gaa op i Baggaardene i det indre af Byen f. Ex. i St. Kongensgade, hvor der findes saa mange Smaafabrikker. Man vil der faa at se Trappegange, der tilsyneladende aldrig er blevne vadske, Vinduer behængte med et tykt Tæppe af Snavs og Støv, Gange, hvor det lugter — uha!

At færdes daglig paa lignende Steder er næppe uden Indflydelse paa Helbredet.

Se, dette skulde være Kvindernes Departement, men der vil i Sandhed behøves en uforfærdet Kvinde til at begynde en Rydden op i denne Augiasstald. Der maatte paavises skarpt og klart, hvordan Forholdene er, saa at Loven maatte blive skærpet, og kunde vi komme saa vidt som Hollænderne, hvis Lov paabyder, at Væggene i ethvert Arbejdslokale skal vadskes i det mindste en Gang om Aaret, saa var vi kommet et godt Stykke nærmere til en virkelig Betyggelse for Arbejdernes Liv og Sundhed.

Hvad jeg nu vil stille under Overvejelse er dette!

Da Kvinder og Børn i stadig stigende Mængde beskæftiges i Fabrikkerne, vil det saa ikke være det mest naturlige og mest betryggende at faa uafhængigt kvindeligt Tilsyn i alle saadanne Bedrifter, hvor Kvinder og Børn i overvejende Antal er beskæftigede? Dette kvindelige Tilsyn kunde, i det mindste i Begyndelsen, sortere under Fabriksinspektørerne og ansættes som Assistenten med den Opgave, at sørge for en bedre gennemført Renlighed og især at vaage over Børns og unge Menneskers Arbejdsforhold. Men disse kvindelige Assistenten maa have fuld Myndighed til at paatale Overtrædelser og til at sætte Forbedringer igennem. En Stilling som kvindeligt Fabriksassistent vil bringe Vedkommende saa mange Vanskeligheder og Fortrædeligheder samt, i det mindste i Begyndelsen, et saa svært og mangen Gang pinligt Arbejde, at vi ikke behøver at frygte, at Kvinder uden Interesse og Kærlighed for Sagen vil paatage sig den.

Fra den Begyndelse, jeg her har antydnet, vil Fabriksinspektionen siden kunne udvikle sig organisk, efter vort særlige Behov, saaledes som det er sket i England, hvor det kvindelige Fabriksinspektorat er begyndt med kun to Inspektører uden egentlig Reglement, og paa faa Aar er vokset op til en hel Institution under egen kvindeligt Chef — en Institution, der af Arbejderskerne nu erklæres for uundværlig.

Foruden i England, Amerika og Australien findes kvindeligt Fabriks-tilsyn i et Par tyske Stater og i Frankrig (dog kun paa Værksteder, der ikke benytter Dampkraft). Holland fik sidste Sommer sin første kvindelige Fabriksinspektør og i vort Broderland, Norge, blev der i Foraaret fra Direktøren for Fabriksinspektoratet indgivet et Andragende til Kristiania Kommunalbestyrelse om at bevillige Penge til Ansættelsen af kvindeligt Fabrikstilsyn i Hovedstaden.

Det vilde være ønskeligt, om der her

i Bladet kunde vækkes en Diskussion om dette Emne og om Personer, der sidder inde med Erfaringer for eller imod, vil komme med deres Indlæg.

Til sidst vil jeg nævne, at der i Tyskland og England findes Kursus til Uddannelsen af kvindelige Fabriksinspektører.

M. Anholm.

Vi give det Ønske, Fru Anholm udtaler, vor varmeste Tilslutning. Det vilde kunne gavne Sagen meget, om der fremkom Oplysninger baade fra dem, der har set, hvorledes man har indrettet sig i Udlandet og fra dem, der har Kendskab til vore hjemlige Forhold.

Red.

Fremmede Sygeplejersker.

Af

Charlotte Norrie, f. Harbou.

II.

De amerikanske Sygeplejersker er, — fordi de har en videre Synskreds end deres Hospitals Mure, — paa det rene med, at skal en Kvinde uddannes til en virkelig udmærket Plejerske, saa maa hun lære meget foruden den egentlige Sygepleje, og hvad dertil hører i egentligste Forstand. De har derfor sørget for, at Eleven i sin Uddannelses-tid lærer, at hun paa enhver Maade bør være sine syge Medmennesker til Gavn og Vejledning, og for at fremkalde og styrke Sammenhold imellem dem, for at de svage stadig skal kunne faa Støtte hos de stærke, for at anspore al god Kappelyst har de opfordret til Dannelsen af Foreninger. De enkelte Skoler har hver sin „School Alumnæ Association“*) til gensidig Hjælp for dem, der har gennemgaaet Skolen. Forstanderinden har i Reglen organiseret Foreningen, og hun lærer de unge, at de vil have den største Fordel af at gaa derind; men hun indtager ikke selv nogen ledende Stilling deri: de unge skal udvikles ved Selvstyrelse. De forskellige „School Alumnæ Associations“ sender delegerede til „the Associated Alumnæ of Trained Nurses of the United States and Canada“,**) og her drøftes de forskellige Spørgsmaal, der er af Betydning for alle Sygeplejersker og deres Gerning.

I disse „Alumnæ Associations“ er det de „menige“ Plejersker, der søger at paavirke hverandre og at arbejde sammen til Gavn for hverandre og derigennem for deres syge. Men de ledende Plejersker føler, at de ogsaa har Forpligtelse til at drøfte, hvorledes Standens Vel bør fremmes. Forstanderinderne for Skolerne har derfor dannet „the American Society of Superintendents of Training Schools for Nurses“.***)

Alle disse Foreninger er fremstaaede paa Initiativ af Mrs. Hampton Robb, som har været Forstanderinde for Illinois Training School i Chicago og for John Hopkins Hospital i Baltimore. Sidstnævnte Hospital har i Aar udsendt det første Hold Elever, der under hele deres treaarige Uddannelse kun har arbejdet 8 Timer daglig.

Som naturligt har et af de første Spørgsmaal, der beskæftigede den amerikanske Forening af Hospitalsforstanderinder, været dette: Hvorledes kan man forberede sig til en Forstanderindes ansvarsfulde Stilling?

Foreningen har derfor formaaet „the Teachers College“ ved Columbia Universitet i Byen New York til at oprette et etaarigt Kursus, hvor de fuldt uddannede Sygeplejersker fra Nordamerikas forskellige Sygeplejeskoler kan faa en videregaaende Uddannelse.

Ansøgningerne om Optagelse skal have Paategning fra et Udvalg af Hospitalsforstanderinder vedrørende den paagældendes Uddannelse og andre Forhold; Dekanus forbeholder sig Ret

*) Elevsamfund.

**) Uddannede Sygeplejerskers Samfund i de forenede Stater og Kanada.

***) Amerikansk Samfund af Forstanderinder for Skoler til Uddannelse af Plejersker.

til at sende Elever bort, naar de viser sig uskikkede til fuld Uddannelse. Før Optagelsen maa Eleven underkaste sig en ret vidtgaaende Prøve i engelsk Sprog, Literatur og Historie, Verdenshistorie og Matematik, — med mindre hun fremlægger Eksamensbevis fra en anerkendt Skole. Hun modtager nu 18 Timers ugentlig Undervisning i Fysiologi, Hygiejne, Fødemidlernes Værdi, Fødemidlernes Tilberedning, Ledelse af Hospitaler og Sygeplejeskoler, Undervisningsmetoder og Samfundslære.

Paa denne Maade haaber man ikke alene at opnaa at faa dygtige Forstanderinder for Hospitalerne, men ogsaa en nogenlunde ensartet Uddannelse ved de forskellige Skoler.

Alt dette er sat i Gang af Sygeplejerskerne selv, der hverken staaer under Lægerne eller under andre Mænds Formynderskab, hvor det drejer sig om deres egne Sager. Erfaringen har vist, at Disciplinen kan hævdes alligevel! I hvert Fald lader det til, at Amerikanerne ikke er bange for at give Hospitalsforstanderinderne en ret vidtstrakt Myndighed.

Da den nye Stat Texas oprettede et Universitet i Byen Galveston, ansattes den svenskfødte Miss Hanna Kindborn, Forstanderinde for John Sealy Hospitalet, som Professor ved Universitetet og Medlem af det medicinske Fakultet. Ikke alene Sygeplejersker modtager Undervisning af hende, ogsaa de medicinske studerende skal gennemgaa et klinisk Kursus hos hende.

Det turde mulig være af Interesse at høre, hvorledes en amerikansk Plejerske opfatter Forholdene i den europæiske Sygeplejeverden. Jeg skal derfor referere nogle Artikler, som Miss Lavinia L. Dock har skrevet efter sin Hjemkomst fra Tyskland og England.

Til de danske Kvinder!

Med Glæde har vi set, at Arbejdet for vort Folks Ædruelighed i Løbet af 20 Aar har vundet frem under voksende Anerkendelse fra alle Sider.

I dette Arbejde bør de danske Kvinder være vor bedste Støtte. Det er Hjemmets Lykke, eders Sønners og Døtres Vel, som dette Arbejde i første Række tager Sigte paa.

Ingen Kvinde er saa højt stillet, ingen saa ringe, at hun ikke kan være med — om ikke andet saa ved Eks-
emplets stille Magt.

Nedbryd da ikke i falsk Tryghed, i Letsindighed eller Tankeløshed, hvad der her bygges op; thi der er Fare paa Færde; men støt os netop ved eders Eksempel i den Kamp, som vi føre mod de stærke Drikkes Ødelæggelse!

Hovedbestyrelsen for Danmarks Afholdsforening.

Cl. Johannsen, Gaardejer, Vaarst pr. Aalborg, Formand.	Th. Sørensen, Redaktør, Skanderborg, Næstform.
Vilhelm Carlsen, Redaktør, Hjørring.	C. Bjerre, Sognepræst, Højskoleforstander, Sorø.
Schiøttz-Christensen, Herredsfuldmegetig, Lemvig.	Hinding, Læge, Nykjøbing M.
Kierkegaard, Lærer, Agger.	Nielsen-Grøn, Folketingsmand.
C. Wagener, Lærer.	

De fattige Børn og Julen.

I Sommer gik Kvinder af alle Samfundsklasser sammen i et stort Arbejde for at værne om Børnene. „Børnenes Kontor“ nu Pilestræde 22 (Hjørnet af Citygade), forsynede 3400 Børn med Klæder, skaffede Feriepladser til over 500 Børn og betalte Rejsepenge for en stor Del af dem. Endvidere blev jo de tilbageværende Børn bispist i stor Udstrækning, indtil Hjemmene atter blev i Stand til at sørge for dem.

Nu er Vinteren pludselig kommen med sin Arbejdsløshed, — endnu inden

Hjemmene er kommen rigtig paa Fode igen. Det vil atter gaa ud over Børnene, om der ikke kommer Hjælp ude fra. Og nu er det Jul. For at skaffe Børnene en glad Jul, er „Børnenes Kontor“ da atter — under Hr. Marius Jensens og Hustrus Ledelse — bleven aabnet, og Meningen er for de indkomne Bidrag at købe Fødevarer og tildels Beklædningsgenstande, som kan komme de ubemidlede Hjem til Gode. M. Jensen og Hustru har fra i Sommer det nødvendige Materiale til Raadighed og det nødvendige praktiske Greb paa Sagerne. I Sommer var det Skolerne, der indstillede Børnene til Hjælp; det kan ikke ske nu. Derimod kan Fagforeningerne, Menighedsplejen og Understøttelsesforeningen yde Garanti for, at de Hjem, der søger Hjælp, ogsaa trænger til den. Saa snart Børnenes Kontor kan begynde sin Uddeling, vil der blive sendt disse Foreninger Kort, som giver Ihænderhaveren Ret til at faa en passende Andel i den Hjælp Kontoret kan yde. Alt hvad der nu behøves er den store Offentligheds Sympathi.

Husk „Børnenes Kontor“, Pilestræde 22.

Kvinden og Samfundet.

Fru Palline Bagger Weis har i „Politiken“ for den 3. ds. anbefalet Kv. o. Samf.; og vi er hende Tak skyldig herfor, endskønt hun strør baade Peber og Salt paa sin Anbefaling. En eneste Bemærkning maa vi dog tillade os. Fru Weis siger, at de unge Fremskridtskvinder, hvoriblandt hun selv, bør skrive i vort Blad, og at Arbejderskerne bør abonnere paa det og avertere i det. Vi vil være meget glade ved at faa Bidrag fra unge Kvindesagsradikalere, men vi haaber, de ogsaa vil opmuntre os med Abonnement og Avertissement. Og hvad Arbejderskerne angaar, da ser vi naturligvis gerne, at de baade abonnerer og averterer; men vi ønsker tillige, at de vil benytte Kv. o. Samf. til at udtale sig i.

Vi stræber jo efter bedste Evne at faa deres Stilling belyst; men dette kan neppe gøres fuldt ud uden deres egen Medvirkning. Vi anse i denne Retning faktiske Oplysninger af personligt interesserede for mere værdifulde end journalistiske Mesterstykker af udenforstaaende.

Cirklen.

I Anledning af Fru Johanne Schjærrings femogtyveaarige Forfatter-Jubilæum har Foreningen stiftet et Legat paa 300 Kroner til Oprettelsen af en Friplads i Cirklen for en mindre bemidlet optagelsesberettiget Forfatterinde eller Kunstnerinde med Ret til Alderdomsforsørgelse efter Lovene.

Ansøgere om Pladsen, som udelukkende bortgives af Fru J. Schjærring, bedes enten skriftligt under Adresse: „Forfatterinden Fru Julie Schjærrings Legat“, Sagasvej 12, St. V. eller mundtligt at henvende sig til hende.

Dansk Kvindesamfunds Virksomhed.

Københavns-Kredsen fortsætter atter denne Vinter sine Medlemsmøder, Klubaftener, (1. og 3. Mandag i hver Maaned) i sine hyggelige Lokaler, Nørregade 33.

Møderne ere gennemgaaende godt besøgte. Forskellige Foredrag ere afholdte f. Eks. Frk. Julie Meyn om den engelske Digterinde, Elisabeth Browning, og Fru Dagmar Hjort om de amerikanske Kvinders Frigørelsesarbejde. Efter Foredraget samles man om Aftensbordet og tilbringer et Par hyggelige Timer sammen paa forskellige fornøjelige Maade, hvorved Medlemmerne mere personlig lære hinanden at kende.

Sidste Klubaften — 18. December — indledede Hr. Dr. phil. Starcke en Diskussion om Fællesundervisning. Medlemmer kan medtage Gæster.